

Ενότητα Α: Εργατική Νομοθεσία	1
01. Σ.Σ.Ε. και ατομική σύμβαση εργασίας	3
1.1. Συλλογικές συμβάσεις εργασίας (Σ.Σ.Ε.)	4
1.1.1. Γενικά	4
1.1.2. Είδη Σ.Σ.Ε.	4
1.1.3. Ισχύς Σ.Σ.Ε.	5
1.1.4. Χρόνος ισχύος και μετενέργεια Σ.Σ.Ε.	5
1.1.5. Δέσμευση από Σ.Σ.Ε.	6
1.1.5.1. Τροποποιητική συμφωνία μεταξύ εργαζόμενου και εργοδότη περί μείωσης καταβαλλόμενου μισθού	7
1.1.6. Συρροή Σ.Σ.Ε.	8
1.1.7. Αναστολή μισθολογικών ωριμάνσεων	8
1.1.8. Νόμιμος κατώτατος μισθός και ημερομίσθιο	8
1.1.8.1. Προσαυξήσεις προϋπηρεσίας	9
1.1.8.2. Προϋπηρεσία εργαζομένου στην αλλοδαπή	9
1.1.8.3. Περικοπή επιδόματος γάμου εργαζομένων που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο	10
1.1.8.4. Χορήγηση επιδόματος γάμου εξ ελευθεριότητας	10
1.1.8.5. Προσαυξήσεις προϋπηρεσίας μακροχρόνια ανέργων	10
1.1.8.6. Πίνακες διαμόρφωσης κατώτατου μισθού και ημερομισθίου από 1/2/2019	10
1.1.8.7. Η αύξηση του κατώτατου μισθού και ημερομισθίου κατά 2% από 1ης Ιανουαρίου 2022	11
1.1.9. Παραβάσεις και πρόστιμα	12
1.1.10. Οι Σ.Σ.Ε. που είναι σήμερα σε ισχύ	13
1.2. Επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας	14
1.2.1. Έννοια	14
1.2.2. Σύναψη Επιχειρησιακών Σ.Σ.Ε.	14
1.2.3. Ένωση προσώπων	15
1.2.4. Δέσμευση από Επιχειρησιακή Σ.Σ.Ε.	16
1.2.5. Όροι Επιχειρησιακής Σ.Σ.Ε. – Υποβολή εντύπου Ε10 στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	16
1.3. Η ατομική σύμβαση εργασίας	16
1.3.1. Έννοια σύμβασης εργασίας	16
1.3.2. Είδη συμβάσεων εργασίας	16
1.3.2.1. Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας	16
1.3.2.2. Σύμβαση έργου	17
1.3.2.3. Σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών	18
1.3.2.4. Σύμβαση μαθητείας	18
1.3.2.5. Σύμβαση μεσιτείας - εντολής	19
1.3.3. Περιεχόμενο - Όροι - Λύση - Ακυρότητα σύμβασης εργασίας	19

1.3.3.1. Κατάρτιση και τύπος σύμβασης εργασίας	19
1.3.3.2. Ενημέρωση εργαζομένων για τους όρους της σύμβασης εργασίας τους	20
1.3.3.3. Πρόσθετοι όροι ατομικής σύμβασης εργασίας	21
1.3.3.4. Υπόδειγμα Ατομικής Σύμβασης Εργασίας Πλήρους Απασχόλησης	28
1.3.3.5. Μεταβολή των όρων εργασίας	34
1.3.3.6. Λύση και ακυρότητα σύμβασης	36
1.4. Κανονισμός εργασίας	37
1.4.1. Έννοια και περιεχόμενο Κανονισμού Εργασίας	37
1.4.2. Υποχρέωση κατάρτισης Κανονισμών Εργασίας	37
1.4.3. Τρόποι κατάρτισης του Κανονισμού Εργασίας	38
1.4.4. Διαδικασία κύρωσης Κανονισμών Εργασίας που καταρτίζονται μονομερώς από τον εργοδότη	38
1.4.5. Δημοσιότητα και έναρξη ισχύος του Κανονισμού Εργασίας	39
1.4.6. Ενδεικτικοί όροι Κανονισμού Εργασίας	39
02. Μορφές και ειδικά θέματα απασχόλησης	45
2.1. Διάκριση εργαζομένων σε υπαλλήλους και εργάτες	46
2.2. Σύμβαση ορισμένου χρόνου	47
2.2.1. Έννοια της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου	47
2.2.2. Σύναψη σύμβασης ορισμένου χρόνου	48
2.2.3. Πότε θεωρείται δικαιολογημένη η χωρίς περιορισμό ανανέωση των συμβάσεων ορισμένου χρόνου	48
2.2.4. Μη συνδρομή αντικειμενικού λόγου – Διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου	49
2.2.5. Πρακτικός χειρισμός ανανέωσης σύμβασης ορισμένου χρόνου ή μετατροπής της σε αορίστου	50
2.2.6. Μετατροπή σύμβασης αορίστου χρόνου σε ορισμένου	51
2.2.7. Λύση της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου	52
2.2.8. Προστασία εγκύου εργαζόμενης και πατέρα νεογεννηθέντος τέκνου με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	54
2.3. Μερική και εκ περιτροπής απασχόληση	55
2.3.1. Γενικά περί μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης	55
2.3.2. Έγγραφο τύπος – Σύμβαση μερικής απασχόλησης	56
2.3.3. Μονομερής επιβολή συστήματος εκ περιτροπής εργασίας από τον εργοδότη	57
2.3.3.1. Ενημέρωση και διαβούλευση	58
2.3.3.2. Προϋποθέσεις μονομερούς επιβολής της εκ περιτροπής εργασίας	59
2.3.3.3. Η επιλεκτική επιβολή συστήματος εκ περιτροπής εργασίας	60
2.3.4. Συμβάσεις μερικής απασχόλησης και επιβολή συστήματος εκ περιτροπής εργασίας	60
2.3.5. Επιβολή συστήματος εκ περιτροπής εργασίας και καταγγελία της σύμβασης εργασίας	60
2.3.6. Υποχρεώσεις και έντυπα για την επιβολή συστήματος εκ περιτροπής εργασίας	61
2.3.7. Υπόδειγμα αποφάσεως του εργοδότη γνωστοποιούμενης στην Επιθεώρηση Εργασίας	61
2.3.8. Υπολογισμός αποδοχών στη μερική απασχόληση	62
2.3.9. Ασφάλιση στη μερική απασχόληση	63

2.3.10. Πρόσθετη εργασία στη μερική απασχόληση	64
2.3.11. Μετατροπή σύμβασης από πλήρη σε μερική	66
2.3.12. Προϋπηρεσία μερικώς απασχολούμενου	67
2.3.13. Δικαίωμα εργαζόμενου να ζητήσει τη μετατροπή της σύμβασης εργασίας του από πλήρη σε μερική απασχόληση	67
2.3.14. Μη αποδοχή εργοδοτικής πρότασης για μερική απασχόληση	67
2.3.15. Το διακεκομμένο ωράριο στη μερική απασχόληση	67
2.3.16. Κυρώσεις	68
2.4. Τηλεργασία	68
2.4.1. Έννοια	68
2.4.2. Η συμφωνία περί τηλεργασίας γίνεται μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη	68
2.4.3. Το ύψος της αποζημίωσης για εξοπλισμό και τηλεπικοινωνίες που καταβάλλουν οι εργοδότες στους τηλεεργαζόμενους	69
2.4.4. Ενημέρωση τηλεεργαζομένου για τους όρους της σύμβασης	71
2.4.5. Η συμφωνία περί τηλεργασίας δεν θίγει τους όρους της σύμβασης εργασίας	71
2.4.6. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του τηλεεργαζομένου	71
2.4.7. Απαγορεύεται η χρήση της κάμερας για τον έλεγχο της απόδοσης του τηλεεργαζομένου	72
2.4.8. Πληροφόρηση τηλεεργαζομένου για την πολιτική της επιχείρησης	72
2.4.9. Το δικαίωμα αποσύνδεσης στην τηλεργασία	72
2.4.10. Δήλωση ωραρίου τηλεργασίας στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	72
2.5. Δανεισμός εργαζομένων	73
2.5.1. Έννοια γνήσιου δανεισμού	73
2.5.2. Προϋποθέσεις γνήσιου δανεισμού	73
2.5.3. Καταβολή αποδοχών κατά τη διάρκεια του δανεισμού	73
2.5.4. Υποβολή πίνακα προσωπικού στις περιπτώσεις μεταφοράς εργαζομένων	74
2.5.5. Έννοια μη γνήσιου δανεισμού	75
2.5.5.1. Έγγραφη σύμβαση μεταξύ Ε.Π.Α. και μισθωτού	75
2.5.5.2. Έγγραφη σύμβαση μεταξύ Ε.Π.Α. και έμμεσου εργοδότη	76
2.5.6. Υπόδειγμα σύμβασης γνήσιου δανεισμού	76
2.6. Διαθεσιμότητα	77
2.6.1. Γενικά	77
2.6.2. Προϋποθέσεις – Γνωστοποίηση	77
2.6.2.1. Προϋποθέσεις	77
2.6.2.2. Γνωστοποίηση	78
2.6.3. Πότε είναι άκυρη η διαθεσιμότητα	78
2.6.4. Διάρκεια	79
2.6.5. Αποδοχές κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας	79
2.6.6. Αναγνώριση χρόνου υπηρεσίας	80
2.6.7. Καταγγελία σύμβασης κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας	80

2.6.8. Ασφάλιση και καταβολή ασφαλιστικών εισφορών	80
2.7. Επίσχεση εργασίας	80
2.7.1. Γενικά	80
2.7.2. Συνέπειες επίσχεσης εργασίας	81
2.7.3. Προϋποθέσεις νόμιμης επίσχεσης εργασίας	81
2.7.4. Πότε το δικαίωμα επίσχεσης εργασίας ασκείται καταχρηστικά	81
2.7.5. Επίσχεση εργασίας και απόλυση εργαζομένου	82
2.7.6. Άρση επίσχεσης εργασίας	83
2.7.7. Ασφάλιση κατά την επίσχεση εργασίας	83
2.8. Ετοιμότητα προς εργασία	84
2.9. Μεταβίβαση επιχείρησης	85
2.9.1. Έννοια	85
2.9.2. Δικαιώματα εργαζομένων	85
2.9.3. Μεταβολή όρων και καταγγελία εργασιακής σχέσης	86
2.9.4. Πληροφόρηση και διαβούλευση	86
2.10. Εθελοντική εργασία	86
2.10.1. Γενικά περί εθελοντικής εργασίας	86
2.10.2. Η παροχή εθελοντικής εργασίας σε σύγκριση με την εξαρτημένη εργασία	87
2.10.3. Η άποψη του Υπουργείου Εργασίας για την εθελοντική εργασία	88
2.10.4. Παροχή υπηρεσιών χωρίς αμοιβή σε Φιλανθρωπικό Ίδρυμα από εθελοντικό μέλος αυτού	89
2.10.5. Παροχή οικειοθελών εξυπηρετήσεων στα πλαίσια φιλικής σχέσης	89
2.10.6. Απασχολούμενοι σε προγράμματα κοινωνικού εργαζομένου	89
2.11. Πολλαπλή απασχόληση	90
2.12. Θάνατος μισθωτού	91
2.12.1. Δικαιώματα κληρονόμων	91
2.12.2. Κοινοποίηση εγγράφων σε περίπτωση θανάτου του μισθωτού	92
2.13. Θάνατος εργοδότη	92
2.14. Ανωτέρα βία	92
2.14.1. Έννοια	92
2.14.2. Περιπτώσεις ανωτέρας βίας	93
2.14.3. Αποδοχές εργαζομένων όταν συντρέχουν γεγονότα ανωτέρας βίας	94
2.14.4. Απόλυση εργαζομένων λόγω διακοπής εργασιών της επιχείρησης από ανωτέρα βία	94
2.14.5. Επιπτώσεις από την προσωρινή και οριστική διακοπή λειτουργίας της επιχείρησης	95
2.15. Η καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία	95
2.15.1. Έννοια βίας και παρενόχλησης	95
2.15.2. Υποχρεώσεις εργοδότη για πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης	96
2.15.3. Υποχρέωση κατάρτισης των πολιτικών εντός επιχείρησης για την καταπολέμηση της βίας και παρενόχλησης	97

2.15.4. Υποχρέωση κατάρτισης των πολιτικών εντός επιχείρησης για τη διαχείριση εσωτερικών καταγγελιών	98
2.15.5. Περιεχόμενο Κανονισμών Εργασίας και Επιχειρησιακών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας	99
2.15.6. Ενδεικτικό Υπόδειγμα για την κατάρτιση πολιτικής	99
03. Χρονικά όρια εργασίας	103
3.1. Ωράριο εργασίας	104
3.1.1. Αλλαγή ωραρίου και βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας	105
3.1.2. Πενθήμερη και εξαήμερη εβδομαδιαία εργασία	106
3.1.3. Ημερήσια και εβδομαδιαία ανάπαυση	108
3.1.3.1. Ημερήσια ανάπαυση	108
3.1.3.2. Εβδομαδιαία ανάπαυση	108
3.1.4. Μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας	109
3.1.5. Ευέλικτο ωράριο εργασίας	110
3.2. Διάλειμμα εργασίας	110
3.2.1. Το πλαίσιο που διέπει τη χορήγηση διαλείμματος στους μισθωτούς	110
3.2.2. Διακεκομμένο ωράριο εργασίας με ενδιάμεση ανάπαυση που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρεις (3) ώρες	111
3.2.3. Πότε είναι δυνατή η χορήγηση διαλείμματος μεγαλύτερης διάρκειας των τριάντα (30) λεπτών	112
3.2.4. Διάλειμμα εργασίας που χορηγείται με δυσμενέστερο τρόπο βάσει όρου σύμβασης εργασίας	112
3.2.5. Διάλειμμα εργασίας καταστημάτων της περιοχής τέως διοικήσεως πρωτεύουσας	112
3.2.6. Χορήγηση διαλείμματος για όσους χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό υπολογιστή σύμφωνα με τη νέα απόφαση του Σ.τ.Ε.	113
3.2.7. Κυρώσεις	114
3.3. Διακεκομμένο ωράριο εργασίας	114
3.3.1. Γενικά	114
3.3.2. Το διακεκομμένο ωράριο στη μερική απασχόληση	114
3.3.3. Παροχή πρόσθετης εργασίας στη μερική απασχόληση και επί διακεκομμένου ωραρίου	115
3.3.4. Διακεκομμένο ωράριο στην εκ περιτροπής απασχόληση	115
3.3.5. Μεσημβρινή ανάπαυση εργαζομένων σε καταστήματα που λειτουργούν με διακεκομμένο ωράριο	115
3.3.6. Προσωπικό κουζίνας και συνεχές ωράριο απασχόλησης	116
3.3.7. Σερβιτόροι εστιατορίων κ.λπ. και διακεκομμένο ωράριο	116
3.3.8. Διακεκομμένο ωράριο προσωπικού ξενοδοχείων	116
3.3.9. Διακοπή εργασίας νυκτοφυλάκων και απασχολούμενων στα φαρμακεία	117
3.4. Βάρδιες εργασίας	117
3.4.1. Ορισμοί	117
3.4.2. Εναλλαγή ομάδων εργασίας	117
3.4.3. Επιχειρήσεις μη συνεχούς λειτουργίας και 4η βάρδια	118
3.4.4. Υποβολή πινάκων προσωπικού	118
3.5. Διευθέτηση του χρόνου εργασίας	119
3.5.1. Γενικά	119

3.5.2. Σύστημα διευθέτησης του χρόνου εργασίας σε εξάμηνη βάση	119
3.5.3. Σύστημα διευθέτησης του χρόνου εργασίας σε ετήσια βάση	120
3.5.4. Προϋποθέσεις εφαρμογής του συστήματος διευθέτησης του χρόνου εργασίας	122
3.5.4.1. Συμφωνία περί διευθέτησης του χρόνου εργασίας κατόπιν αιτήματος του εργαζόμενου προς τον εργοδότη	122
3.5.5. Καταβαλλόμενη αμοιβή κατά την περίοδο εφαρμογής της διευθέτησης του χρόνου εργασίας	123
3.5.6. Μέγιστη διάρκεια ημερήσιας απασχόλησης κατά την περίοδο αυξημένης απασχόλησης	124
3.5.7. Υπέρβαση συμφωνηθέντος μειωμένου εβδομαδιαίου ωραρίου κατά την περίοδο μειωμένης απασχόλησης	124
3.5.8. Λύση σύμβασης εργασίας σε περίπτωση μη εφαρμογής ή μη ολοκλήρωσης της διευθέτησης του χρόνου εργασίας	124
3.5.9. Λύση σύμβασης εργασίας πριν την έναρξη της περιόδου μειωμένης απασχόλησης	124
3.5.10. Η τετραήμερη (4ήμερη) εβδομαδιαία εργασία στο πλαίσιο διευθέτησης του χρόνου εργασίας	124
Ενότητα Β: Υπολογισμός Μισθοδοσίας	127
04. Η έννοια του μισθού, της εργασίας και της ασφάλισης	129
4.1. Έννοια μισθού	130
4.2. Έννοια καταβαλλόμενων αποδοχών (Συμφωνηθείς Μισθός/ Ημερομίσθιο/Ωρομίσθιο)	130
4.3. Έννοια τακτικών αποδοχών	130
4.4. Έννοια καθαρών αποδοχών	130
4.5. Αναγωγή μισθού σε ημερομίσθιο/ωρομίσθιο	131
4.6. Ημέρες εργασίας και ημέρες ασφάλισης	132
4.6.1. Γενικοί κανόνες	132
4.6.2. Υπολογισμός ημερών ασφάλισης για έμμισθο όταν υπάρχει απουσία	133
4.6.3. Υπολογισμός ημερών ασφάλισης σε μερική και εκ περιτροπής απασχόληση	134
05. Υπολογισμός μισθοδοσίας κανονικής περιόδου	139
5.1. Έμμισθος	140
5.1.1. Υπολογισμός αποδοχών χωρίς απουσία	140
5.1.2. Υπολογισμός αποδοχών όταν υπάρχει απουσία ημερών	140
5.1.3. Υπολογισμός αποδοχών όταν υπάρχει απουσία ωρών	141
5.2. Ημερομίσθιος - Ωρομίσθιος	142
5.2.1. Υπολογισμός μισθοδοσίας ημερομισθίου	142
5.2.2. Υπολογισμός μισθοδοσίας ωρομισθίου	143
5.2.3. Υπολογισμός μισθοδοσίας ημερομισθίου με λιγότερες ημέρες παρουσίας	143
5.3. Υπολογισμός αποδοχών μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης	144
5.3.1. Υπολογισμός μισθοδοσίας έμμισθου μερικής απασχόλησης με καθημερινή εργασία	146
5.3.2. Υπολογισμός μισθοδοσίας ημερομισθίου μερικής απασχόλησης με καθημερινή εργασία	147
5.3.3. Υπολογισμός μισθοδοσίας έμμισθου με καθεστώς εκ περιτροπής απασχόλησης	148
5.3.4. Υπολογισμός μισθοδοσίας ημερομισθίου με καθεστώς εκ περιτροπής απασχόλησης	149

5.3.5. Υπολογισμός μισθοδοσίας μερικής απασχόλησης με ημερήσια αμοιβή μικρότερη της 1ης ασφαλιστικής κλάσης (11,06€)	150
5.3.5.1. Ημερήσια αμοιβή μικρότερη της 1ης ασφαλιστικής κλάσης (11,06) και μεγαλύτερη της 1ης ειδικής ασφαλιστικής κλάσης (8,03)	150
5.3.5.2. Ημερήσια αμοιβή μικρότερη της 1ης ειδικής ασφαλιστικής κλάσης (8,03)	151
5.3.6. Υπολογισμός μισθοδοσίας με καθεστώς μερικής μη καθημερινής απασχόλησης (μειωμένες ημέρες και μειωμένο ωράριο)	152
5.3.6.1. Υπάλληλος μερικής μη καθημερινής απασχόλησης	152
5.3.6.2. Εργατοτεχνίτης μερικής μη καθημερινής απασχόλησης	153
06. Ετήσια κανονική άδεια μισθωτών	155
6.1. Γενικά περί ετήσιας κανονικής άδειας των μισθωτών	156
6.2. Δικαιούμενες ημέρες άδειας	156
6.3. Ημέρες υπολογισμού και χρόνος χορήγησης της ετήσιας άδειας αναψυχής	159
6.4. Ρύθμιση ετήσιας κανονικής άδειας των εργαζομένων	159
6.5. Κατάτμηση της άδειας	162
6.6. Ομαδική χορήγηση κανονικής άδειας	164
6.7. Αποδοχές άδειας και επίδομα άδειας	164
6.7.1. Συνήθεις αποδοχές με βάση τις οποίες υπολογίζονται οι αποδοχές άδειας και το επίδομα άδειας	167
6.7.2. Υπολογισμός προσαυξήσεων λόγω νυκτερινής εργασίας κ.λπ. στις αποδοχές της άδειας και στο επίδομα της άδειας	168
6.7.3. Αποδοχές άδειας και επίδομα άδειας αμειβομένων με ωρομίσθιο	169
6.7.4. Αποδοχές άδειας αμειβομένων κατ' αποκοπή και με ποσοστά εις βάρος των πελατών της επιχείρησης	169
6.7.5. Παραγραφή αξιώσεως	169
6.8. Πίνακας αδειών, αποδοχών άδειας και επιδόματος άδειας (Καθημερινή απασχόληση ανεξαρτήτως ωρών ημερησίως)	170
6.9. Άδεια και επίδομα άδειας εργαζομένων με σύμβαση μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης	173
6.9.1. Υπολογισμός αποδοχών άδειας και επιδόματος άδειας στην εκ περιτροπής απασχόληση	175
6.9.2. Πίνακας αδειών, αποδοχών άδειας και επιδόματος άδειας διαλείπουσας και εκ περιτροπής απασχόλησης	176
6.10. Ειδικές κατηγορίες με διαφοροποίηση στις δικαιούμενες ημέρες άδειας ή επιδόματος άδειας	179
6.11. Αποδοχές άδειας και επίδομα άδειας σε περίπτωση λύσης της σχέσεως εργασίας	181
6.12. Συνέπειες μη χορήγησης της ετήσιας άδειας στον εργαζόμενο	185
6.13. Δήλη ημέρα καταβολής αποδοχών άδειας και επιδόματος άδειας	186
6.14. Μεταφορά της κανονικής άδειας στο επόμενο ή σε μεθεπόμενα έτη με συμφωνία εργαζόμενου – εργοδότη	187
6.15. Συμψηφισμός αποδοχών και επιδόματος άδειας με τις υπέρτερες των νομίμων καταβαλλόμενες αποδοχές	187
6.16. Το δικαίωμα λήψης αποδοχών και επιδόματος άδειας προϋποθέτει το δικαίωμα λήψης της άδειας	188
6.17. Συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και άδεια	188
6.18. Η χορήγηση της ετήσιας κανονικής άδειας σε εποχικά απασχολούμενους ξενοδοχειακών επιχειρήσεων	189

6.19. Απαγόρευση της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας κατά τη διάρκεια της άδειας	189
6.20. Απαγόρευση της απασχόλησης κατά τη διάρκεια της άδειας	189
6.21. Αποδοχές και επίδομα αδείας σε περίπτωση απόλυσης μισθωτού κατά την 31η Δεκεμβρίου ή 1η Ιανουαρίου	190
6.22. Άδεια και ασθένεια	190
6.23. Άδεια και ημέρες αργίας	190
6.24. Άδεια και δανεισμός μισθωτού	190
6.25. Επίσχεση εργασίας και άδεια	191
6.26. Διαθεσιμότητα και άδεια	191
6.27. Άδεια εργαζόμενου σε περίπτωση επιβολής πειθαρχικής ποινής	191
6.28. Πολλαπλή απασχόληση με καθεστώς μερικής απασχόλησης	191
6.29. Μετατροπή πλήρους σε εκ περιτροπής απασχόληση	191
6.30. Εναλλαγή του εβδομαδιαίου συστήματος απασχόλησης από πενήνήμερο σε εξαήμερο	191
6.31. Αποδοχές μη ληφθείσας αδείας και αποζημίωση αδείας λόγω λύσης της εργασιακής σχέσης – Πότε υπόκεινται σε ασφαλιστικές εισφορές	192
6.32. Διευθύνοντες υπάλληλοι και άδεια	193
6.33. Άκυρη σύμβαση εργασίας και άδεια	193
6.34. Η απουσία κατά την εξάμηνη ειδική άδεια του Ο.Α.Ε.Δ. συνυπολογίζεται για την κανονική άδεια	194
6.35. Βιβλίο αδειών και έντυπο Ε11	194
6.35.1. Αποτύπωση της κατατετημημένης άδειας στο βιβλίο αδειών και το έντυπο Ε11	196
6.36. Υποδείγματα αιτήσεων χορήγησης κανονικής άδειας και κατάτμησης άδειας	197
07. Ειδικές άδειες μισθωτών	199
7.1. Άδεια πατρότητας	200
7.1.1. Προστασία εργαζόμενου πατέρα από την καταγγελία της σύμβασης εργασίας	200
7.2. Γονική άδεια	200
7.3. Άδεια φροντιστή	202
7.4. Απουσία από την εργασία για λόγους ανωτέρας βίας	202
7.5. Ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας	203
7.6. Άδεια μητρότητας (Άδεια τοκετού και λοχείας)	203
7.6.1. Υποχρέωση εργοδότη για καταβολή αποδοχών κατά την άδεια μητρότητας	204
7.6.2. Επίδομα μητρότητας - Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας Ο.Α.Ε.Δ.	204
7.6.3. Χορήγηση άδειας λοχείας στην περίπτωση κατά την οποία το τέκνο γεννήθηκε νεκρό	206
7.6.4. Προστασία εγκύου και τεκούσας από την καταγγελία της σύμβασης εργασίας	206
7.6.5. Μείωση κατά 50% των εισφορών του κλάδου κύριας σύνταξης κατά το δωδεκάμηνο απασχόλησης μετά τον τοκετό	207
7.6.6. Ηλεκτρονική χορήγηση επιδόματος μητρότητας από τον e-Ε.Φ.Κ.Α.	208
7.6.6.1. Διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής αίτησης	209
7.7. Άδεια για υποβολή σε μεθόδους ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής	211
7.8. Ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας	211

7.8.1. Διάρκεια και ποσό επιδότησης	212
7.8.2. Διακοπή	212
7.8.3. Ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας και επιδότηση ανεργίας	213
7.8.4. Φορολόγηση ή μη της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας του άρθρου 142 του Ν.3655/2008	213
7.9. Άδεια φροντίδας τέκνου	213
7.10. Ισόχρονη προς το μειωμένο ωράριο άδεια για τη φροντίδα παιδιού	214
7.11. Άδεια παρακολούθησης σχολικής επίδοσης τέκνου	215
7.12. Άδεια γάμου	216
7.13. Άδεια προγεννητικών εξετάσεων	216
7.14. Μειωμένο ωράριο γονέων παιδιών με αναπηρία	216
7.15. Άδεια λόγω ασθένειας παιδιού ή άλλου εξαρτώμενου μέλους	217
7.16. Άδεια λόγω σοβαρών νοσημάτων των παιδιών	217
7.17. Άδεια λόγω νοσηλείας των παιδιών	218
7.18. Άδεια για μονογονεϊκές οικογένειες	218
7.19. Άδεια λόγω θανάτου συγγενούς	219
7.20. Άδεια για μεταγίσεις αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρσης	219
7.21. Άδεια αναπήρων	219
7.22. Άδεια λόγω AIDS	220
7.23. Σπουδαστική Άδεια για συμμετοχή σε γραπτές εξετάσεις	220
7.24. Σπουδαστική άδεια ανηλίκων	221
7.25. Άδεια εξετάσεων σε μεταπτυχιακούς φοιτητές	221
7.26. Συνδικαλιστικές άδειες	222
7.27. Άδεια εκπαίδευσης συνδικαλιστικών στελεχών	223
7.28. Άδεια εκλογών	223
7.29. Άδεια για ανεύρεση άλλης εργασίας	224
7.30. Άδεια επικινδύνου εργασίας	224
7.31. Ειδική άδεια λόγω αιμοληψίας ή λήψης αιμοπεταλίων	225
7.32. Άδεια λουτροθεραπείας	226
7.33. Άδεια άνευ αποδοχών	227
7.33.1. Υποδείγματα αίτησης και θεβαίωσης άδειας άνευ αποδοχών	229
7.34. Άδεια εμβολιασμού για την πρόληψη της διάδοσης του κορωνοϊού SARS-COV-2	230
08. Ασθένεια μισθωτού	231
8.1. Γενικά	232
8.2. Ποια θεωρούνται ως ανυπαίτια κωλύματα	232
8.3. Γνωστοποίηση και απόδειξη ασθένειας – Υπαιτιότητα	233
8.4. Βραχεία ασθένεια	234
8.5. Αποδοχές ασθένειας	235

8.6. Τριήμερο αναμονής – Υποχρέωση εργοδότη καταβολής ημερομισθίων ασθένειας – Επιδότηση ασθένειας από τον Ε.Φ.Κ.Α.	236
8.7. Έκπτωση (αφαίρεση) του επιδόματος ασθένειας στην περίπτωση που ο εργαζόμενος καθυστερεί σκόπιμα την είσπραξη του	237
8.8. Δικαίωμα μισθωτού να λάβει εκ νέου τον μισθό του όταν το ίδιο ανυπαίτιο κώλυμα συνεχίζεται στο επόμενο εργασιακό έτος	238
8.9. Απόλυση κατά τη διάρκεια της ασθένειας	239
8.10. Ασθένεια και ρεπό	239
8.11. Ασθένεια και άδεια	240
8.12. Ασθένεια και αργία	240
8.13. Ασθένεια σε μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση	240
8.14. Προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος ασθένειας - Υπολογισμός και χρονική διάρκεια καταβολής του	240
8.14.1. Χρόνος ασφάλισης για τη χορήγηση του επιδόματος ασθένειας	240
8.14.2. Υπολογισμός επιδόματος ασθένειας	241
8.14.3. Περιορισμοί του επιδόματος ασθένειας	241
8.14.4. Χρονική διάρκεια χορήγησης του επιδόματος ασθένειας	242
8.14.5. Φορολογική μεταχείριση του επιδόματος ασθένειας	242
8.15. Ηλεκτρονική διαδικασία για τη χορήγηση του επιδόματος ασθένειας - ατυχήματος από τον Ε.Φ.Κ.Α.	243
8.15.1. Διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής αίτησης	243
8.16. Ασφαλιστική αντιμετώπιση της ασθένειας του εργαζόμενου	244
8.17. Ετεροχρονισμένη ασθένεια	245
8.18. Αποδοχές ασθένειας και επιχειρηματική συνήθεια	246
8.19. Παραδείγματα	246
09. Εργατικό ατύχημα	249
9.1. Έννοια	250
9.2. Περιπτώσεις που χαρακτηρίζονται ως εργατικά ατυχήματα	250
9.3. Ατυχήματα που δεν χαρακτηρίζονται ως εργατικά	252
9.4. Ατύχημα εκτός εργασίας	252
9.5. Αναγγελία εργατικού ατυχήματος	252
9.5.1. Υποχρέωση αναγγελίας εργατικού ατυχήματος	252
9.5.2. Διαδικασία αναγγελίας εργατικού ατυχήματος	253
9.5.3. Προθεσμία αναγγελίας εργατικού ατυχήματος στον Ε.Φ.Κ.Α.	253
9.5.4. Έναρξη προθεσμίας σε περίπτωση που οι συνέπειες του ατυχήματος εκδηλώνονται αργότερα	254
9.5.5. Δήλωση ατυχημάτων που συνέβησαν εκτός του χώρου εργασίας ή κατά την προσέλευση/αποχώρηση από τον χώρο εργασίας	255
9.6. Υποχρεώσεις επιχείρησης σε περίπτωση σοβαρού ή θανατηφόρου ατυχήματος	255
9.7. Προϋποθέσεις για χορήγηση παροχών ασθένειας	255
9.8. Υποχρέωση Ε.Φ.Κ.Α. – Εργοδότη καταβολής επιδομάτων ασθένειας και ημερομισθίων ασθένειας από εργατικό ατύχημα	255

9.9. Επαγγελματική ασθένεια	256
9.10. Χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης	256
10. Στράτευση	247
10.1. Γενικά περί στράτευσης μισθωτών	258
10.2. Προστασία των μισθωτών κατά τη διάρκεια της στράτευσης	258
10.3. Εφεδρεία (κλήση εφεδρων για μετεκπαίδευση)	259
10.4. Ετήσια κανονική άδεια κατά τη διάρκεια της στράτευσης	260
10.5. Επιδόματα εορτών κατά τη διάρκεια της στράτευσης	261
10.6. Συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και στράτευση	261
10.7. Υπολογισμός ειδικής αποζημίωσης	261
11. Νυχτερινή εργασία	263
11.1. Γενικά περί νυχτερινής εργασίας	264
11.2. Διάρκεια νυχτερινής εργασίας	264
11.3. Αμοιβή νυχτερινής εργασίας	264
11.4. Προσαύξηση νυχτερινής εργασίας σε ημέρα Κυριακή – Υπολογισμός νυχτερινής υπερεργασίας και υπερωριακής απασχόλησης	265
11.5. Ιατρική εξέταση και μετάθεση των εργαζομένων τη νύχτα σε θέση ημερήσιας εργασίας	267
11.6. Μέτρα ασφάλειας εργασίας για εγκύους, λεχώνες και γαλουχούσες εργαζόμενες	267
11.7. Προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων τη νύχτα	268
11.8. Ενημέρωση Επιθεωρήσεων Εργασίας σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται εργαζόμενοι τη νύχτα	268
11.9. Διευθύνοντες υπάλληλοι και νυχτερινή εργασία	268
11.10. Νυχτερινή εργασία και απλή ετοιμότητα προς εργασία	269
11.11. Προσαύξηση νυχτερινής εργασίας επί άκυρης σύμβασης εργασίας	269
11.12. Συμψηφισμός – Παραγραφή	269
11.13. Σερβιτόροι με νυχτερινή απασχόληση	270
12. Εργασία κατά την Κυριακή και τις ημέρες αργίας	271
12.1. Γενικά	272
12.2. Εβδομαδιαία ανάπαυση	272
12.3. Αναπληρωματική εβδομαδιαία ανάπαυση για εργασία κατά την Κυριακή	272
12.4. Χορήγηση αναπληρωματικής εβδομαδιαίας ανάπαυσης όταν επιτρέπεται η εργασία κατά την Κυριακή	273
12.5. Εξαιρέσεις από την ανάπαυση κατά ημέρα Κυριακή και ημέρες αργίας	274
12.6. Λειτουργία επιχειρήσεων και απασχόληση εργαζομένων κατόπιν άδειας από την Επιθεώρηση Εργασίας	276
12.7. Απασχόληση εργαζομένων σε εμπορικά καταστήματα κατά ορισμένες Κυριακές του έτους	277
12.8. Αμοιβή για απασχόληση κατά τις Κυριακές	280
12.9. Σύμπτωση εργασίας κατά Κυριακή και νύχτα – Υπολογισμός Κυριακάτικης υπερεργασίας και υπερωριακής απασχόλησης	282
12.10. Απασχόληση μισθωτού την Κυριακή ως έκτη ημέρα υπό το σύστημα της πενθήμερης εργασίας	283

12.11. Οι φύλακες και νυχτοφύλακες των πάσης φύσεως επιχειρήσεων εργάζονται νομίμως και τις Κυριακές	283
12.12. Αργίες	284
12.12.1. Ημέρες υποχρεωτικής αργίας	284
12.12.2. Σύμπτωση υποχρεωτικής αργίας με ημέρα Κυριακή ή ημέρα αναπαύσεως	285
12.12.3. Αμοιβή υποχρεωτικών αργιών	286
12.12.4. Αμοιβή ημερομισθίων όταν συμπίπτει υποχρεωτική αργία με ημέρα ανάπαυσης	287
12.12.5. Μη καταβολή του ημερομισθίου υποχρεωτικής αργίας λόγω απεργίας	287
12.12.6. Λοιπές ημέρες αργίας (κατ' έθιμο αργίες)	287
12.12.6.1. Αποδοχές κατ' έθιμο αργιών	288
12.13. Συμφηφισμός – Παραγραφή	289
12.14. Κυρώσεις	289
13. Εργασία που παρέχεται την έκτη ημέρα της εβδομάδας κατά παράβαση του πενθημέρου	291
13.1. Αμοιβή της εργασίας που παρέχεται την έκτη ημέρα της εβδομάδας κατά παράβαση του πενθημέρου	292
13.2. Η εκούσια ή εξαναγκασμένη παροχή εργασίας το Σάββατο κατά παράβαση του πενθημέρου είναι άκυρη	293
13.3. Η εργασία του μισθωτού κατά το Σάββατο ως έκτη ημέρα επί πενθημέρου δεν αποτελεί υπερεργασία ή υπερωρία	293
13.4. Δεν δικαιούται αναπληρωματική ανάπαυση ο μισθωτός που εργάζεται την έκτη ημέρα της εβδομάδας επί πενθημέρου	293
13.5. Πότε η εργασία κατά το Σάββατο ως έκτη ημέρα επί πενθημέρου αποτελεί υπερωρία	294
13.6. Συμφηφισμός της εργασίας τα Σάββατα ως έκτη ημέρα κατά παράβαση του πενθημέρου με τις υπέρτερες των νομίμων καταβαλλόμενες αποδοχές	294
13.7. Μετατροπή πενθημέρου σε εξαήμερο λόγω τακτικής απασχόλησης τα Σάββατα	295
14. Υπερεργασία και Υπερωρία	297
14.1. Εισαγωγικά στοιχεία περί υπερεργασίας και υπερωρίας	298
14.2. Αμοιβή υπερεργασίας	299
14.3. Αμοιβή και ανώτατο όριο υπερωριακής απασχόλησης – Παράνομη υπερωρία	300
14.3.1. Έννοια και αμοιβή παράνομης υπερωρίας	303
14.4. Ανισομερής κατανομή του ημερήσιου χρόνου εργασίας	303
14.5. Αναγγελία νόμιμης υπερωριακής απασχόλησης στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	304
14.6. Η εργασία του προσωπικού φαρμακείων κατά τον χρόνο διήμερευσης ή διανυκτέρευσης	305
14.7. Συμφηφισμός – Παραγραφή	305
14.8. Κυρώσεις	306
15. Επιδόματα (Δώρα) Εορτών (Δώρο Πάσχα – Δώρο Χριστουγέννων)	307
15.1. Δικαιούχοι	308
15.2. Τακτικές ή συνήθεις αποδοχές βάσει των οποίων υπολογίζονται τα επιδόματα εορτών	308
15.3. Ημέρες που συμπεριλαμβάνονται για τον υπολογισμό των επιδομάτων εορτών	310
15.4. Ημέρες που δεν συμπεριλαμβάνονται για τον υπολογισμό των επιδομάτων εορτών	311
15.5. Συνυπολογισμός επιδόματος αδείας στα επιδόματα εορτών	312

15.6. Υπολογισμός επιδόματος ισολογισμού και πριμ παραγωγικότητας στα επιδόματα εορτών	312
15.7. Αναδρομικά επιδομάτων εορτών	313
15.8. Ειδικές κατηγορίες δικαιούχων επιδομάτων εορτών	313
15.9. Εξαιρέσεις από τον υπολογισμό επιδομάτων εορτών	314
15.10. Λοιπές περιπτώσεις υπολογισμού επιδομάτων εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων	316
15.11. Ασφαλιστικές εισφορές και Φ.Μ.Υ. επιδομάτων εορτών	318
15.12. Ευνοϊκότερες ρυθμίσεις - Παραγραφή αξιώσεως - Παραίτηση - Κυρώσεις	319
15.13. Επίδομα (Δώρο) Πάσχα	319
15.13.1. Διάστημα υπολογισμού Δώρου Πάσχα	319
15.13.2. Χρόνος καταβολής	320
15.13.3. Βάση υπολογισμού	320
15.13.4. Παραδείγματα υπολογισμού μισθωτών με πλήρη απασχόληση	320
15.13.5. Παραδείγματα υπολογισμού μισθωτών με μερική καθημερινή απασχόληση	322
15.13.6. Παραδείγματα υπολογισμού μισθωτών με μερική μη καθημερινή απασχόληση (διαλείπουσα και εκ περιτροπής)	323
15.13.7. Πίνακας υπολογισμού Δώρου Πάσχα	323
15.14. Επίδομα (Δώρο) Χριστουγέννων	325
15.14.1. Διάστημα υπολογισμού Δώρου Χριστουγέννων	325
15.14.2. Χρόνος καταβολής	325
15.14.3. Βάση υπολογισμού	325
15.14.4. Παραδείγματα υπολογισμού μισθωτών με πλήρη απασχόληση	325
15.14.5. Παραδείγματα υπολογισμού μισθωτών με μερική καθημερινή απασχόληση	327
15.14.6. Παραδείγματα υπολογισμού μισθωτών με μερική μη καθημερινή απασχόληση (διαλείπουσα και εκ περιτροπής)	328
15.14.7. Πίνακας υπολογισμού Δώρου Χριστουγέννων	329
15.15. Διευθύνοντες υπάλληλοι και επιδόματα εορτών	331
15.16. Συμψηφισμός επιδομάτων εορτών - Τμηματική καταβολή	331
15.17. Επιδόματα εορτών επί άκυρης σύμβασης εργασίας	331
15.18. Υπολογισμός επιδομάτων εορτών όταν η σχέση εργασίας μετατρέπεται από πλήρη σε μερική απασχόληση	332
16. Εκτός έδρας απασχόληση	333
16.1. Έννοια έδρας απασχόλησης	334
16.2. Αποζημίωση εκτός έδρας απασχόλησης - Προϋπόθεση καταβολής αποζημίωσης	334
16.3. Έννοια διανυκτέρευσης	335
16.4. Μετάθεση μισθωτού και αποζημίωση εκτός έδρας	336
16.5. Υπέρβαση ημερήσιου και εβδομαδιαίου ωραρίου κατά την απασχόληση εκτός έδρας	336
16.6. Δικαίωμα αναπληρωματικής ανάπαυσης για την παραμονή εκτός έδρας κατά τις Κυριακές και αργίες	336
16.7. Χρόνος μετάβασης και επιστροφής	336
16.8. Οδοιπορικά έξοδα	337

16.9. Η αποζημίωση εκτός έδρας δεν αποτελεί μισθό έναντι της εργασίας του μισθωτού	337
16.10. Συμψηφισμός αποζημίωσης εκτός έδρας με τυχόν καταβαλλόμενες μεγαλύτερες των κατωτάτων αποδοχές	338
16.11. Φορολογική μεταχείριση αποζημίωσης εκτός έδρας	338
17. Καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου	339
17.1. Γενικά	340
17.2. Προϋποθέσεις έγκυρης καταγγελίας	340
17.2.1. Έγγραφος τύπος	340
17.3. Δοκιμαστική περίοδος απασχόλησης	341
17.4. Καταβολή αποζημίωσης – Τρόπος πληρωμής – Καταβολή σε δόσεις	342
17.5. Ελλιπής καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου	343
17.6. Ανάκληση καταγγελίας	343
17.7. Τακτικές αποδοχές βάσει των οποίων υπολογίζεται η αποζημίωση απόλυσης	344
17.8. Αποζημίωση απόλυσης υπαλλήλων σε περίπτωση καταγγελίας χωρίς προειδοποίηση	345
17.9. Αποζημίωση απόλυσης υπαλλήλων σε περίπτωση καταγγελίας με προειδοποίηση	348
17.9.1. Απαλλαγή από την υποχρέωση παροχής εργασίας μετά την προμήνυση καταγγελίας	349
17.10. Αποζημίωση απόλυσης εργατοτεχνιτών	350
17.10.1. Αποζημίωση εργατοτεχνίτη με μειωμένη απασχόληση	351
17.10.2. Κατάργηση διάκρισης μεταξύ υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών	351
17.11. Αποχώρηση του μισθωτού από την εργασία με τη συγκατάθεση του εργοδότη	352
17.12. Αποζημίωση λόγω συνταξιοδότησης	353
17.12.1. Απόλυση εργαζομένου λόγω συνταξιοδότησης κατά τη διάρκεια της κανονικής άδειας	354
17.12.2. Αποζημίωση κληρονόμων θανόντος εργαζομένου	355
17.13. Περιορισμός ποσού αποζημίωσης απόλυσης	355
17.14. Καταγγελία σύμβασης από τον μισθωτό	355
17.15. Προστασία από τις απολύσεις	356
17.15.1. Το βάρος της απόδειξης	357
17.15.2. Συνέπειες από την ακυρότητα της καταγγελίας	358
17.15.3. Μη τήρηση προϋποθέσεων εγκυρότητας της καταγγελίας	358
17.16. Ομαδικές απολύσεις	359
17.16.1. Υποχρέωση εργοδότη για πληροφόρηση και διαβούλευση	359
17.16.2. Εκπρόσωποι των εργαζομένων	360
17.16.3. Διαδικασία ομαδικών απολύσεων	360
17.17. Προστασία συνδικαλιστικής δράσης	361
17.18. Καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου για οικονομικοτεχνικούς λόγους	362
17.19. Αποζημίωση απόλυσης του μισθωτού που αμείβεται με μισθό και ποσοστά	363
17.20. Καταγγελία σύμβασης χωρίς αποζημίωση λόγω υποβολής μήνυσης κατά του εργαζόμενου	363
17.21. Καταγγελία σύμβασης λόγω εμπάθειας ή μίσους – Ανάθεση υποδεεστέρων καθηκόντων	364

17.22. Πότε θεωρείται καταχρηστική η καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου	365
17.23. Καταγγελία σύμβασης εργασίας διευθυνόντων υπαλλήλων	365
17.24. Πτώχευση εργοδότη και καταγγελία σύμβασης	366
17.25. Ανώτατο όριο αποζημίωσης αποχωρήσεως υπαλλήλων των οποίων εργοδότης τυγχάνει το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ.	366
17.26. Συμφωνία εργοδότη – εργαζόμενου για συνυπολογισμό και άλλης προϋπηρεσίας στην αποζημίωση απόλυσης	366
17.27. Τροποποιητική καταγγελία	367
17.28. Συμφημισμός στο ποσό της αποζημίωσης απόλυσης από δάνειο που είχε χορηγηθεί στον εργαζόμενο	367
17.29. Αποσβεστικές προθεσμίες	367
17.30. Ηλεκτρονική υποβολή εντύπου Ε6 στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	368
17.31. Πίνακας αποζημιώσεων υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών από 1/1/2022	368
18. Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών (Φ.Μ.Υ.)	371
18.1. Κλίμακα Μισθωτών – Συνταξιούχων	372
18.1.1. Εξαρτώμενα μέλη	375
18.1.2. Μείωση φόρου για εξαρτώμενα τέκνα σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης ή λύσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης	375
18.2. Παρακράτηση φόρου στις αμοιβές αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος που υπηρετούν σε πλοία	376
18.3. Παρακράτηση φόρου σε αναδρομικά εισοδήματα, υπερωριακή εργασία, πρόσθετες αμοιβές κ.λπ.	376
18.4. Παρακράτηση φόρου σε προσωπικό που προσλαμβάνεται με σύμβαση ορισμένου χρόνου	376
18.5. Παρακράτηση φόρου για τα εισοδήματα από αμοιβές διευθυντή ή μελών Δ.Σ. και την πάγια αντιμισθία δικηγόρου	377
18.6. Κανονικός τρόπος υπολογισμού Φ.Μ.Υ.	377
18.7. Προοδευτικός τρόπος υπολογισμού Φ.Μ.Υ.	379
18.8. Ειδική Εισφορά Αλληλεγγύης	381
18.9. Φορολογική μεταχείριση αποζημίωσης απόλυσης	384
18.9.1. Φορολογική μεταχείριση αποζημίωσης απόλυσης σε δόσεις	384
18.10. Φορολογική μεταχείριση αποζημίωσης μη ληφθείσας αδείας όταν λυθεί η σχέση εργασίας	385
18.11. Υποχρέωση απόδοσης φόρου και σε περίπτωση μη καταβολής των δεδουλευμένων αποδοχών μισθωτών	385
19. Παροχές σε είδος	387
19.1. Γενικά	388
19.2. Παροχές σε είδος που υπερβαίνουν τα 300 ευρώ	388
19.3. Παροχές σε είδος που δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτή εργασία	390
19.4. Παραχώρηση οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο	391
19.5. Παροχή σε είδος με τη μορφή δανείου	394
19.6. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών	395
19.7. Παραχώρηση κατοικίας	395

19.8. Ασφαλιστική αντιμετώπιση παροχών σε είδος	396
19.9. Παρακράτηση φόρου στις παροχές σε είδος	396
20. Καθυστέρηση καταβολής των δεδουλευμένων αποδοχών από τον εργοδότη στον εργαζόμενο πέραν των δύο (2) μηνών	397
21. Συμψηφισμός μισθού λόγω πλημμελούς εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του εργαζόμενου από δική του υπαιτιότητα	401
22. Διόρθωση λάθους στη μισθοδοσία	403
23. Αντιμετώπιση καταβολής εκ πλάνης μισθού πλέον του οφειλόμενου	405
Ενότητα Γ: Ειδικές κατηγορίες εργαζομένων	409
24. Τεχνικός ασφάλειας – Ιατρός εργασίας	411
24.1. Βασικά νομοθετήματα για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία	412
24.2. Κατηγοριοποίηση επιχειρήσεων για τον υπολογισμό ετήσιου χρόνου απασχόλησης και προσόντων τεχνικού ασφάλειας και ιατρού εργασίας	412
24.3. Τεχνικός ασφάλειας	414
24.3.1. Ποιες επιχειρήσεις υποχρεούνται να έχουν τεχνικό ασφάλειας	414
24.3.2. Ποια είναι τα προσόντα του τεχνικού ασφάλειας	414
24.3.3. Ποιες είναι οι αρμοδιότητες του τεχνικού ασφάλειας	415
24.3.4. Σε ποιες επιχειρήσεις μπορεί να παρέχει υπηρεσίες τεχνικού ασφάλειας ο ίδιος ο εργοδότης	416
24.3.5. Διαδικασία αναγγελίας τεχνικού ασφαλείας	417
24.4. Ιατρός εργασίας	417
24.4.1. Ποιες επιχειρήσεις υποχρεούνται να έχουν ιατρό εργασίας	417
24.4.2. Ποια είναι τα προσόντα του ιατρού εργασίας	418
24.4.3. Ποιες είναι οι αρμοδιότητες του ιατρού εργασίας	418
24.4.4. Διαδικασία αναγγελίας ιατρού εργασίας	419
24.5. Ετήσιος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφάλειας και ιατρού εργασίας	420
24.6. Συνεργασία τεχνικού ασφάλειας και ιατρού εργασίας	422
24.7. Ποιες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση για ύπαρξη γραπτής εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου	422
25. Πρακτική άσκηση – Μαθητεία	423
25.1. Πρακτική άσκηση Τ.Ε.Ι.	424
25.1.1. Σκοπός και προϋποθέσεις πρακτικής άσκησης	424
25.1.2. Ειδική σύμβαση εργασίας για πρακτική άσκηση σπουδαστών Τ.Ε.Ι. – Εποπτεία ασκούμενου	424
25.1.3. Διάρκεια πρακτικής άσκησης – Χώρος διεξαγωγής	425
25.1.4. Αποζημίωση και ασφάλιση πρακτικά ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι.	425
25.1.4.1. Αποζημίωση ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι.	425
25.1.4.2. Ασφάλιση ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι. – Απεικόνιση στην Α.Π.Δ.	426
25.1.4.3. Αποζημίωση πρακτικά ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι. στον Δημόσιο Τομέα	427

25.1.4.4. Παράδειγμα μηνιαίων αποδοχών και ασφάλισης ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι.	427
25.1.5. Άδειες	427
25.1.6. Επιχορήγηση επιχειρήσεων από τον Ο.Α.Ε.Δ.	427
25.1.7. Πρακτική άσκηση Τ.Ε.Ι. μέσω συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος ΕΣΠΑ	429
25.1.8. Υποβολή εντύπου Ε3,5 στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ» - Κυρώσεις Σ.ΕΠ.Ε.	429
25.1.9. Ειδική σύμβαση εργασίας για πρακτική άσκηση σπουδαστών Τ.Ε.Ι.	430
25.2. Πρακτική άσκηση Α.Ε.Ι.	432
25.3. Πρακτική άσκηση Ι.Ε.Κ.	432
25.3.1. Γενικά	432
25.3.2. Ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης - Διακοπή πρακτικής άσκησης και αλλαγή εργοδότη	433
25.3.3. Διάρκεια πρακτικής άσκησης	434
25.3.4. Απαλλαγή από την πρακτική άσκηση	435
25.3.5. Ωράριο πρακτικής άσκησης – Απουσίες	435
25.3.6. Αποζημίωση πρακτικά ασκούμενου και ασφαλιστική κάλυψη	436
25.3.7. Απεικόνιση ασφάλισης στην Α.Π.Δ.	437
25.3.8. Ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη	437
25.3.9. Εποπτεία και αξιολόγηση	438
25.3.10. Υποβολή εντύπου Ε3,5 στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	438
25.4. Πρακτική άσκηση ημεδαπών και αλλοδαπών σπουδαστών Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης	439
25.4.1. Κατηγορία σπουδαστών που μπορούν να πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση	439
25.4.2. Επιχειρήσεις στις οποίες πραγματοποιείται η πρακτική άσκηση	439
25.4.3. Συμβάσεις μεταξύ των επιχειρήσεων και των σχολών του Υπουργείου Τουρισμού – Διάρκεια πρακτικής άσκησης	440
25.4.4. Πρακτική άσκηση πολιτών τρίτων χωρών	441
25.4.5. Ποσοστό πρακτικά ασκούμενων	441
25.4.6. Ωράριο πρακτικής άσκησης	441
25.4.7. Αποζημίωση – Ασφαλιστική κάλυψη σπουδαστών	442
25.4.8. Βιβλιάριο και Πιστοποιητικό Υγείας σπουδαστών	442
25.4.9. Υποβολή εντύπου Ε3,5 στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	442
25.4.10. Δικαίωμα καταβολής Δώρων Επιδομάτων σε ημεδαπούς και αλλοδαπούς σπουδαστές Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης	442
25.4.11. Κυρώσεις	443
25.5. Μαθητεία Ο.Α.Ε.Δ.	443
25.5.1. Τι είναι η Μαθητεία	443
25.5.2. Διάρκεια φοίτησης	443
25.5.3. Σύμβαση μαθητείας μεταξύ εργοδότη και μαθητευόμενου – Προϋποθέσεις εγγραφής	443
25.5.4. Ημερήσια απασχόληση των πρακτικά ασκούμενων μαθητών	445
25.5.5. Αμοιβή των πρακτικά ασκούμενων μαθητών – Ποσό επιδότησης – Υπολογισμός ασφαλιστικών εισφορών	445

25.5.6. Κανονικές άδειες – Σπουδαστική άδεια μαθητευόμενων	447
25.5.7. Ανώτατος αριθμός μαθητευόμενων ανά επιχείρηση/εργοδότη	448
25.5.8. Δεν υφίσταται υποχρέωση χορήγησης επιδομάτων εορτών στους μαθητευόμενους με γνήσια σύμβαση μαθητείας	448
25.5.9. Ειδικές συμβάσεις μαθητείας	449
25.5.10. Υποβολή Εντύπου Ε3.4 στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	449
25.6. Μαθητεία Ι.Ε.Κ. - Σ.Ε.Κ. και ΕΠΑ.Λ.	450
25.6.1. Προγράμματα Μαθητείας Ι.Ε.Κ. – Σ.Ε.Κ. και Μεταλυκειακού Έτους	450
25.6.1.1. Μαθητεία Ι.Ε.Κ. – Σ.Ε.Κ.	450
25.6.1.2. Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας	451
25.6.2. Αποζημίωση σπουδαστών/μαθητευόμενων	451
25.6.3. Κανονικές άδειες	452
26. Λοιπές ειδικές κατηγορίες εργαζομένων	455
26.1. Ξενοδοχοϋπάλληλοι	456
26.1.1. Κατηγορίες μισθωτών	456
26.1.2. Βασικοί μισθοί και ημερομίσθια μισθωτών	456
26.1.2.1. Παράδειγμα υπολογισμού μισθοδοσίας ξενοδοχοϋπαλλήλου	458
26.1.3. Ημέρες και ώρες εργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλων	459
26.1.3.1. Απασχόληση πέραν του ανωτάτου ορίου ημερησίας και εβδομαδιαίας εργασίας – Διευθέτηση του χρόνου εργασίας	460
26.1.3.2. Λοιπά θέματα χρονικών ορίων	460
26.1.4. Ασφάλιση ξενοδοχοϋπαλλήλων	461
26.1.5. Ετήσια κανονική άδεια σε εποχιακά απασχολούμενους ξενοδοχειακών επιχειρήσεων	462
26.1.6. Οι συμβάσεις εργασίας των εποχιακώς απασχολούμενων ξενοδοχοϋπαλλήλων είναι ορισμένου χρόνου	462
26.1.7. Η προϋπηρεσία των ξενοδοχοϋπαλλήλων	463
26.1.8. Επαναπρόσληψη απασχολούμενων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εποχιακής λειτουργίας	464
26.1.9. Αποζημίωση απόλυσης εποχιακά απασχολούμενων ξενοδοχοϋπαλλήλων	465
26.1.10. Βιβλιάρια υγείας ξενοδοχοϋπαλλήλων	466
26.2. Εργατοτεχνίτες Οικοδόμοι	466
26.2.1. Αμοιβή εργατοτεχνιτών οικοδόμων	466
26.2.2. Ασφάλιση εργατοτεχνιτών οικοδόμων	467
26.2.3. Υπόχρεος εργοδότης επί οικοδομικών εργασιών	467
26.2.4. Υποχρέωση αναγγελίας του απασχολούμενου προσωπικού επί εκτέλεσης οικοδομικής εργασίας ή τεχνικού έργου	468
26.2.4.1. Αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού στις περιπτώσεις Δημόσιων Οικοδομοτεχνικών και Ιδιωτικών Τεχνικών έργων	468
26.2.4.2. Αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού στις περιπτώσεις Ιδιωτικών Οικοδομικών Έργων	469
26.2.4.3. Βιβλίο Ημερήσιων Δελτίων Απασχολούμενου Προσωπικού στην εκτέλεση οικοδομικών και τεχνικών έργων	470

26.2.4.4. Υπόδειγμα Βιβλίου Ημερήσιων Δελτίων Απασχολούμενου Προσωπικού στην εκτέλεση οικοδομικών και τεχνικών έργων	471
26.2.4.5. Μη υποχρέωση υποβολής Πίνακα Ωρών Εργασίας Προσωπικού	472
26.2.5. Δώρα εορτών, αποδοχές και επίδομα αδείας εργατοτεχνιτών οικοδόμων	472
26.2.5.1. Μη χορήγηση άδειας και καταβολή μόνο της προσαύξησης 100%	472
26.3. Διανομείς προϊόντων και αντικειμένων	472
26.3.1. Όχημα ιδιοκτησίας του εργοδότη	473
26.3.1.1. Εξοπλισμός προστασίας των εργαζομένων	473
26.3.2. Όχημα ιδιοκτησίας του εργαζόμενου	474
26.3.3. Ασφαλιστικές εισφορές	475
26.3.4. Παρακράτηση φόρου	475
26.3.5. Τρόπος καταβολής της μηνιαίας αποζημίωσης – Αποτύπωση στο εκκαθαριστικό σημείωμα	476
26.3.6. Κυρώσεις	476
26.3.7. Καταχώριση οχημάτων για τη μεταφορά και διανομή προϊόντων και αντικειμένων στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	476
26.4. Καθηγητές φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών	477
26.4.1. Εβδομαδιαίο ωράριο απασχόλησης – Διάρκεια διδακτικής ώρας	477
26.4.2. Υπολογισμός ωρομισθίου	477
26.4.3. Εργασία πέραν των είκοσι μία (21) ωρών εβδομαδιαίως	478
26.4.4. Εργασία για λιγότερες των είκοσι μία (21) ωρών εβδομαδιαίως	478
26.4.5. Ασφάλιση καθηγητών φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών	479
26.4.6. Ημέρες διακοπών και αργιών φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών	481
26.4.7. Ετήσια κανονική άδεια κατά το διάστημα που η επιχείρηση παραμένει κλειστή	482
26.5. Ιδιωτικοί Εκπαιδευτικοί	482
26.5.1. Έννοια ιδιωτικών σχολείων	482
26.5.2. Αποδοχές ιδιωτικών εκπαιδευτικών	482
26.5.3. Ωράριο εργασίας ιδιωτικών εκπαιδευτικών	483
26.5.3.1. Απασχόληση ιδιωτικών εκπαιδευτικών επί λιγότερες ώρες	484
26.5.4. Συμβάσεις εργασίας ιδιωτικών εκπαιδευτικών	484
26.5.5. Πρόσληψη και καταγγελία συμβάσεων εργασίας ιδιωτικών εκπαιδευτικών	485
26.5.6. Εγγραφή στην Επετηρίδα Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών	486
26.6. Οδηγοί φορτηγών αυτοκινήτων	486
26.6.1. Κατηγορίες φορτηγών αυτοκινήτων	486
26.6.2. Όροι αμοιβής – Ημέρες εβδομαδιαίας απασχόλησης	486
26.6.3. Χρονικά όρια απασχόλησης	487
26.6.4. Βιβλίο Δρομολογίων	490
26.6.4.1. Μη υποχρέωση τήρησης βιβλίου δρομολογίων	491
26.6.4.2. Κατάργηση θεώρησης του βιβλίου δρομολογίων	491
26.6.4.3 Παραβάσεις και πρόστιμα	491

26.6.4.4. Υπόδειγμα Ημερήσιου Βιβλίου Δρομολογίων	492
26.6.5. Ταχογράφος	492
26.6.6. Τόπος παροχής εργασίας	493
26.6.7. Πρόσθετη μη συναφής εργασία οδηγών φορτηγών	493
26.6.8. Υπερεργασία – Υπερωρία οδηγών φορτηγών	493
26.6.8.1. Παραβάσεις και πρόστιμα	494
26.6.8.2. Καταχώρηση αλλαγής ωραρίου και νόμιμης υπερωρίας στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	495
26.7. Οδηγοί τουριστικών λεωφορείων	495
26.7.1. Γενικά περί χρονικών ορίων εργασίας	495
26.7.2. Βιβλίο δρομολογίων	496
26.7.2.1. Υπόδειγμα Ημερήσιου Βιβλίου Δρομολογίων	498
26.7.3. Βιβλιάρια εργασίας	498
26.7.3.1. Υποβολή βιβλιαρίου εργασίας οδηγών τουριστικών λεωφορείων ή βοηθών στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	499
26.7.4. Χρόνος εργασίας και πρόστιμα περί υπέρβασης ημερήσιου/εβδομαδιαίου νομίμου ωραρίου εργασίας	499
26.7.5. Επαναπρόσληψη οδηγών τουριστικών λεωφορείων	499
26.7.6. Καταχώρηση αλλαγής ωραρίου και νόμιμης υπερωρίας στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	501
26.8. Οδηγοί ταξί	501
26.8.1. Απασχόληση οδηγών ταξί	501
26.8.1.1. Σύμβαση μίσθωσης προσοδοφόρου πράγματος	502
26.8.2. Δώρα εορτών και επίδομα αδείας οδηγών ταξί	503
26.8.3. Ασφάλιση οδηγών ταξί	503
26.8.4. Βιβλιάριο εργασίας και βιβλίο δρομολογίων οδηγών ταξί	504
26.8.5. Αναγγελία πρόσληψης για οδηγούς που δεν απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας	505
26.9. Ξεναγοί	505
26.9.1. Έννοια - Άδεια επαγγέλματος	505
26.9.2. Απασχόληση ξεναγού με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή ανεξάρτητων υπηρεσιών	506
26.9.3. Ασφάλιση Ξεναγών	507
26.9.4. Παρακράτηση φόρου στους ξεναγούς	508
26.10. Ναυτικοί	508
26.10.1. Γενικά περί σύμβασης ναυτικής εργασίας	508
26.10.2. Α.Π.Δ. και καταβολή εισφορών Ναυτικών	509
26.10.2.1. Υπόχρεοι υποβολής Α.Π.Δ. Ναυτικών	509
26.10.2.2. Υπαγόμενα στην ασφάλιση πρόσωπα	510
26.10.2.3. Χρόνος υποβολής Α.Π.Δ. και καταβολής εισφορών Ναυτικών	510
26.10.2.4. Τύποι Α.Π.Δ. Ναυτικών	511
26.10.2.5. Κυρώσεις στις περιπτώσεις μη υποβολής, εκπρόθεσμης και ανακριβούς υποβολής Α.Π.Δ. Ναυτικών	511
26.10.3. Παράδειγμα υπολογισμού μισθοδοσίας Ναυτικού	512
26.11. Οικιακό – Οικόσιτο προσωπικό	513

26.11.1. Έννοιες οικιακών μισθωτών	513
26.11.2. Έννοια εργοδότη	513
26.11.3. Χρονικά όρια εργασίας, εργασία κατά τις Κυριακές, νύχτα κ.λπ., άδειες και επιδόματα εορτών οικιακών μισθωτών	514
26.11.4. Αμοιβή οικιακών μισθωτών	515
26.11.5. Καταγγελία σύμβασης και αποζημίωση απόλυσης	515
26.11.6. Θάνατος εργοδότη και αποζημίωση απόλυσης	515
26.11.7. Ασφάλιση οικιακών μισθωτών	516
26.12. Απασχόληση ανηλίκων	516
26.12.1. Ποιοι νοούνται ως ανήλικοι, έφηβοι και παιδιά	516
26.12.2. Απασχόληση ανηλίκων που δεν έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους	517
26.12.3. Εργασίες στις οποίες απαγορεύεται η απασχόληση ανηλίκων	517
26.12.4. Χρονικά όρια εργασίας	517
26.12.5. Διάλειμμα εργασίας	518
26.12.6. Αμοιβή	518
26.12.7. Άδειες	519
26.12.8. Βιβλιάρια εργασίας	519
26.12.9. Τηρούμενα έντυπα από τους εργοδότες	520
26.12.10. Ιατρικές εξετάσεις & ιατρική πιστοποίηση	521
26.12.11. Αξιώσεις ανηλίκων	521
26.12.12. Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις	521
26.13. Απασχόληση ιδιώτη ιατρού	522
26.13.1. Απασχόληση με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας	522
26.13.2. Απασχόληση και αμοιβή ιατρού με Δ.Π.Υ. (παρ.9 του άρθρου 39 του Ν.4387/2016)	523
26.13.3. Αμοιβή ιατρού κατά πράξη και περίπτωση	526
26.13.4. Ιατρός με ιδιωτικό γραφείο και παράλληλη μισθωτή απασχόληση	526
26.14. Απασχολούμενοι στο θέαμα και ακρόαμα	527
26.14.1. Πρόσωπα που παρέχουν εξαρτημένη εργασία	527
26.14.1.1. Υπολογισμός ημερών ασφάλισης και ασφαλιστικών εισφορών	527
26.14.2. Πρόσωπα που δεν παρέχουν εξαρτημένη εργασία	527
26.14.3. Τεχνικοί κινηματογράφου και τηλεόρασης	528
26.14.4. Ασφάλιση των τραγουδιστών που μετέχουν σε συναυλίες	528
26.14.4.1. Υπολογισμός ημερών ασφάλισης	529
26.14.4.2. Υπολογισμός ασφαλιστικών εισφορών	529
26.14.5. Απεικόνιση στην Α.Π.Δ.	529
26.15. Απασχόληση συνταξιούχων	530
Ενότητα Δ: Ηλεκτρονικές Υποβολές – Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	533

27. Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»	535
27.1. Σημαντικές οδηγίες για τους εργοδότες - χρήστες του Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	536
27.2. Ηλεκτρονικά υποβαλλόμενα έντυπα	540
27.3. Ειδικές περιπτώσεις ηλεκτρονικής υποβολής εντύπων	555
27.3.1. Πρόσληψη εργαζομένων από νέο παράρτημα επιχείρησης	555
27.3.2. Τροποποίηση ωρών ή ημερών εργασίας με συνεπακόλουθη τροποποίηση μισθού	555
27.3.3. Παράλειψη δήλωσης εργαζομένων στο έντυπο Ε4 - Ετήσιος	556
27.3.4. Μεταφορά εργαζομένων	556
27.3.5. Μετακίνηση εργαζομένου και απασχόληση του σε τόπο εκτός της έδρας της επιχείρησης	557
27.3.6. Αλλαγή ειδικότητας εργαζομένου	557
27.3.7. Υποβολή πινάκων - προγραμμάτων από έμμεσο εργοδότη για εργαζομένους από Ε.Π.Α.	557
27.3.8. Ομαδικός τρόπος καταχώρησης	557
27.3.9. Εργαζόμενοι Ε.Ε. προσωρινά αποσπασμένοι	557
27.3.10. Σερβιτόροι	558
27.3.11. Αλιεργάτες και Οδηγοί Ταξί (οδηγοί που δεν απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας)	558
27.3.12. Εποχικού χαρακτήρα επιχειρήσεις	558
27.3.13. Πίνακας εβδομαδιαίων αναπαύσεων προσωπικού κίνησης Κ.Τ.Ε.Λ. - Βιβλιάρια εργασίας οδηγών τουριστικών λεωφορείων	558
27.3.14. Τεχνικός Ασφάλειας - Ιατρός Εργασίας	558
27.3.15. Αναγγελία απασχόλησης στα οικοδομοτεχνικά έργα	559
27.4. Περιπτώσεις όπου παραλαμβάνονται χειρόγραφα έντυπα από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Σ.ΕΠ.Ε. και Ο.Α.Ε.Δ.	559
27.5. Καταχώρηση αλλαγής ωραρίου και υπερωριών στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ» – Οι αλλαγές με τον Ν.4808/2021	560
28. Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ II»	563
28.1. Σκοπός και λειτουργία	564
28.2. Ψηφιακή Κάρτα Εργασίας	565
28.3. Ηλεκτρονική υποβολή εντύπων στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ» εκπρόθεσμα	566
Ενότητα Ε: Ασφαλιστικά θέματα	569
29. Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.)	571
29.1. Υπόχρεοι υποβολής Α.Π.Δ.	572
29.2. Περιεχόμενο της Α.Π.Δ.	573
29.3. Τύποι Α.Π.Δ.	576
29.4. Συχνότητα Υποβολής Α.Π.Δ.	577
29.5. Προθεσμία υποβολής Α.Π.Δ.	578
29.6. Τήρηση αντιγράφου Α.Π.Δ.	579
29.7. Απεικόνιση της ασφάλισης	580
29.8. Ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών	580

29.8.1. Παλαιοί ασφαλισμένοι	581
29.8.2. Νέοι ασφαλισμένοι	581
29.9. Εργοδοτική εισφορά ποσού 20 ευρώ ανά εργαζόμενο για τον Ειδικό Λογαριασμό Παιδικών Κατασκηνώσεων (Ε.Λ.Π.Κ.)	581
30. Τεκμαρτή ασφάλιση – Κυμαινόμενες αποδοχές	583
30.1. Έννοια κυμαινόμενων αποδοχών	584
30.2. Αμειβόμενοι με κυμαινόμενες αποδοχές (δηλαδή είτε εξ ολοκλήρου είτε εν μέρει με ποσοστά, κατ' αποκοπή, με προμήθειες, φιλοδωρήματα) - Ασφάλιση βάσει τεκμαρτών ημερομισθίων	584
30.3. Πίνακας κατάταξης σε ασφαλιστικές κλάσεις και Τ.Η. των αμειβομένων με κυμαινόμενες αποδοχές μισθωτών όλης της χώρας (εγκ. Ι.Κ.Α. 10/2013)	585
30.4. Ημέρες ασφάλισης για τους αμειβόμενους με κυμαινόμενες αποδοχές	587
30.5. Ασφάλιση σερβιτόρων και μπάρμαν	588
30.6. Περιοδεύοντες Πωλητές	588
30.7. Παραδείγματα	589
31. Ειδικές κατηγορίες ασφάλισης	593
31.1. Ασφάλιση συγγενικών προσώπων	594
31.1.1. Γενικά	594
31.1.2. Έννοιες συγγένειας α' και β' βαθμού	594
31.1.3. Έναρξη και λήξη της ασφαλιστικής σχέσης	595
31.1.4. Ασφάλιση συγγενών α' και β' βαθμού	596
31.1.5. Πρόσωπα μη υπαγόμενα στον Κανονισμό ασφάλισης των προσώπων που απασχολούνται σε επιχειρήσεις μελών της οικογένειάς τους	596
31.2. Εργόσημο	596
31.2.1. Κατηγορίες αμειβομένων και ασφαλιζόμενων προσώπων μέσω εργοσήμου	596
31.2.2. Διαδικασία έκδοσης - εξαργύρωσης εργοσήμου	598
31.2.3. Αμοιβή περιστασιακά απασχολούμενων	600
31.2.4. Απόδοση ασφαλιστικών εισφορών	601
31.2.5. Χρόνος ισχύος - Ακύρωση - Επανέκδοση – Περιορισμοί	601
31.2.6. Εργόσημο πρώην Ι.Κ.Α. - Υπολογισμός ασφαλιστικών εισφορών και ημερών ασφάλισης (εγκ. Ι.Κ.Α. 43/2013)	602
31.2.7. Εργόσημο πρώην Ο.Γ.Α. - Υπολογισμός ασφαλιστικών εισφορών και ημερών ασφάλισης (εγκ. Ο.Γ.Α. 9/2011)	603
31.2.8. Καταχώρηση απασχολούμενων με εργόσημο στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	605
31.2.9. Αμοιβές με εργόσημο και παρακράτηση φόρου	605
31.2.10. Παροχές ασθένειας σε χρήμα και είδος	605
31.2.10.1. Παροχές ασθένειας σε χρήμα	605
31.2.10.2. Παροχές ασθένειας σε είδος	606
31.2.11. Κυρώσεις	606
31.3. Τίτλος κτήσης	606
31.3.1. Γενικά περί τίτλου κτήσης	606
31.3.2. Πρόσωπα που ασφαλίζονται με τίτλο κτήσης	607

31.3.3. Ποιοι δεν μπορούν να ασφαλιστούν με τίτλο κτήσης	607
31.3.4. Κλάδοι ασφάλισης	607
31.3.5. Υπολογισμός ασφαλιστικών εισφορών	607
31.3.6. Απογραφή ασφαλισμένου και εκδότη παραστατικού	607
31.3.7. Ασφαλιστική αντιμετώπιση αμειβόμενων με Παραστατικά Παρεχόμενων Υπηρεσιών (Π.Π.Υ.) μετά τις αλλαγές του άρθρου 75 του Ν.4826/2021	608
31.4. Επιδότηση εργατικής εισφοράς (Ε.Ε.Ε.)	609
31.4.1. Γενικά	609
31.4.2. Προϋποθέσεις – Δικαιούχοι	610
31.4.3. Εξαφέσεις	610
31.4.4. Ποσό επιδότησης	610
31.4.5. Καταβολή επιπλέον αποδοχών (υπερωρίες, νυχτερινά κ.λπ.) και δικαίωμα επιδότησης εργατικής εισφοράς	611
31.4.6. Πίνακες Επιδότησης Εργατικής Εισφοράς	611
31.5. Καταβολή μειωμένης εργοδοτικής εισφοράς κύριας σύνταξης για μισθωτούς ως 25 ετών	612
31.5.1. Γενικά	612
31.5.2. Προϋποθέσεις υπαγωγής – αποκλεισμού	612
31.5.3. Έναρξη και λήξη επιδότησης	612
31.5.4. Απεικόνιση στην Α.Π.Δ.	612
32. Λ.Α.Ε.Κ. 0,06% έτους 2021	615
32.1. Δικαιούχοι φορείς	616
32.2. Προϋποθέσεις ένταξης	616
32.3. Συνολικό δικαιούμενο ποσό προγραμμάτων κατάρτισης	616
32.4. Διαδικασία υπολογισμού επιδότησης	616
32.5. Ωριαία αμοιβή λόγω παρακολούθησης σεμιναρίων	617
Ενότητα ΣΤ: Υποχρεώσεις υπαλλήλου μισθοδοσίας	619
33. Υποχρεώσεις υπαλλήλου μισθοδοσίας	621
33.1. Προς Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ»	622
33.2. Προς Ο.Α.Ε.Δ.	627
33.3. Προς ε-Ε.Φ.Κ.Α. (τ. Ι.Κ.Α.)	627
33.4. Προς Α.Α.Δ.Ε.	628
33.5. Προς εργαζόμενο	629
33.6. Λοιπές αρμοδιότητες	630
33.7. Έλεγχος μισθοδοσίας	630
33.8. Απόδειξη Πληρωμής (Εκκαθαριστικό Σημείωμα)	632
33.9. Μισθοδοτική Κατάσταση	633
33.10. Ασφαλιστικές εισφορές ανά ταμείο	635
33.11. Α.Π.Δ. (Αναλυτική Περιοδική Δήλωση)	636

33.12. Κατάσταση Πληρωμής Μέσω Τράπεζας	637
33.13. Λογιστικό Άρθρο	637
33.14. Προσωρινή Δήλωση Φ.Μ.Υ.	638
Ενότητα Ζ: Παραβάσεις - Πρόστιμα	643
34. Παραβάσεις - Πρόστιμα	645
34.1. Μη αναγραφή εργαζομένου στον πίνακα προσωπικού	646
34.2. Μη επίδειξη συγκεκριμένων στοιχείων κατά τον έλεγχο	647
34.3. Διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας	649
34.4. Ποινικές κυρώσεις	650
34.5. Κατηγοριοποίηση παραβάσεων και καθορισμός ύψους προστίμων που επιβάλλονται από τους Επιθεωρητές Εργασιακών Σχέσεων του Σ.ΕΠ.Ε.	650
34.5.1. Γενικές παραβάσεις με επιβολή προστίμου ανεξάρτητα από αριθμό θιγόμενων	654
34.5.2. Παραβάσεις ατομικού χαρακτήρα με επιβολή προστίμου ανά θιγόμενο	657
34.5.3. Παραδείγματα	662
34.6. Άσκηση προσφυγής κατά της Πράξης Επιβολής Προστίμου	663
34.7. Διαδικασία έκτακτου ελέγχου	663
34.8. Διαδικασία τακτικού ελέγχου από τοπικό κατάστημα Ε.Φ.Κ.Α. ή από τα Π.Ε.Κ.Α.	665
Αλφαβητικό Ευρετήριο	668